

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 v. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo nozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plažati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 10 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 250 za 1/64 strani K 1.— Privčekratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 46.

V Ptuj v nedeljo dne 12. novembra 1916.

XVII. letnik.

Svetovna vojska

Poljska svobodno samostojno kraljevstvo. — Galicija pod samoupravo.

Deveta laška ofenziva razbita. — Ugodni boji na vseh frontah.

Nova kraljevina Poljska ustanovljena.

Zgodil se je velikodušni zgodovinski čin, ki je pravo znamenje globoke etične veljave velikanskega boja, ki ga morajo osrednje sile voditi skoraj proti celemu svetu. Avstrijski cesar Franc Jožef I. in nemški cesar Viljem II. sta namreč izdala proklamacijo, glasom katere se ustanovi iz od naših čet zavzetih rusko-poljskih pokrajin, iz takozvane „kongresne Poljske“ novo dedno monarhijo, ki bode v zvezi z nami branila poljski narod proti carizmu. Stare sanje, da „Poljska še ni izpubljena“, so se tedaj uresničile. Cesarjev manifest se glasi tako-le:

Prebivalstvu generalne gubernije Lublin!

Njegovo Veličanstvo cesar avstrijski in apostolski kralj ogrski ter nemški cesar, v trdnem zaupanju na končno zmago svojega orožja in zasledujoč željo, da dovedeta od svojih hrabrih vojsk s težkimi žrtvami ruskemu gospodstvu iztrgane poljske pokrajine do srečne bodočnosti, sta se zedinila, da ustvarita iz teh pokrajin samostojno državo z dedno monarhijo in konstitucionalno ustavo.

Natančnejše določbe in meje poljskega kraljevstva ostanejo pridržane.

Novo kraljevstvo bo našlo v zvezi z obema zaveznikoma državama garancije, ki jih potrebuje, da razvije svoje moči.

V lastni armadi naj žive naprej slavna sporočila poljskih vojsk iz prejšnjih časov in spomin na hrabre poljske sobojevnike v veliki sedanosti. Njena organizacija, izvežbanje in vodstvo se bo v skupnem sporazumu uredila.

Zavezniška vladarja se vdajata trdnemu upanju, da se bodo sedaj izpolnile želje po državnem in narodnem razvoju kraljevstva poljskega s potrebnim ozirom na splošne politične razmere Evrope in na blaginjo in varnost njih lastnih dežel in narodov.

Velike zapadne sosedne države Poljskega kraljevstva pa bodo z veseljem videli na

svojih vzhodnih mejah vzrasti in vzvesti srečno in svojega narodnega življenja veselo državo.

Na najvišje povelje Njegovega Veličanstva cesarja avstrijskega in apostolskega kralja ogrskega

c. in kr. generalni gubernator: K u c k.

Popolnoma analogna proklamacija se izda isti dan v generalni guberniji Varšavi.

* * *

S tem je torej po stoletja dolgem hrepenenju poljskega naroda zopet uresničeno kraljevstvo, ki bode najboljša garancija, da se taka svetovna vojna, izvirajoča iz požrečnosti azijskih in angleških mogotcev, ne bode nikdar več ponovila. Rusija s svojim krvoločnim carjem je za vekomaj iz Evrope potisnjena in si zamore iskati odslej svoje cilje zgolj na vzhodu. Tam bode enkrat prišlo do nove svetovne vojne med belim in rumenim plemenom, med Rusi in Japonci... Novo uresničena kraljevina Poljska pa bode omejeno zidovje za civilizirano Evropo. Vse srčne želje poljskega naroda so se uresničile. Cesarja osrednjih sil sta s tem dokazala, da nismo mi pričeli vojno iz ekspanzijskih vzrokov, da ni naš cilj pogoltniti sosedne male države, marveč, da nam je za prostost, za svobodo vsacega posameznega naroda. To je zgodovinski čin, ki bode zlasti v nevtralnih deželah dobro vplival. Praktični uspeh proglasitve novega kraljevstva pa je ta, da bodo stotisoči rusko-poljskih vojni vjetnikov na Nemškem in v Avstro-Ogrski zdaj izvršeni v armado poljske kraljevine, da se jim da sredstva za boj proti najljutejšemu sovragu Poljske, proti ruskemu carizmu. Kako se bode to vse razvilo, kakšne meje bode imela nova Poljska, kdo bode prvi njen kralj, — vse to so vprašanja, ki čakajo še rešitve, ki pa ne spremene ničesar na zgodovinskem dejstvu samem.

Slavni naš cesar pa je šel še nadalje. Zaukazal je, da se dovoli naši kronovini Galiciji popolno samoupravo, v kolikor je to mogoče v okvirju celokupne monarhije. Tudi ta odločitev je zgodovinsko velevažna. Glasom uradnega poročila se glasi tako-le:

K.-B. Dunaj, 4. novembra. Jutrišnja „Wiener Zeitung“ priobčuje to-le Najvišje lastnoročno pismo:

Ljubi dr. v. Körber!

V smislu Svojega dogovora z Nj. Veličanstvom nemškim cesarjem se bo ustvarila iz poljskih pokrajin, iztrganih od naših hrabrih vojsk ruskemu gospodstvu, samostojna država z dedno monarhijo in konstitucionalno ustavo.

Pri tej priliki se spominjam ginjenega srca mnogih dokazov vdanosti in zvestobe, ki so mi bili izkazani tekom Moje vlade s strani dežele Galiske ter velikih in težkih žrtev, ki jih je morala prinašati v tej vojni ta dežela, izpostavljena najhujšemu sovražnemu navalu, v interesu zmagovite obrambe avstrijskih državnih mej in ki ji zasigurajo trajno pravico do Moje najtoplejše očetovske skrbi.

Zato je Moja volja, da dam v trenutku, ko nastaja nova država, roko v roki s tem razvojem tudi gališki deželi pravico, da Svoje deželne zadeve do polne mere tega, kar se strinja z njeno pripadnostjo k državni celokupnosti in njenemu prospevanju samostojno urejuje in da nudim s tem gališkemu prebivalstvu garancijo za njega narodni in gospodarski razvoj.

Naznanjajoč Vam ta Svoj namen, Vam naročam, da izdelate za njega zakonito uresničenje primerne predloge ter Mi jih predložite.

Na Dunaju, 4. novembra 1916.

Körber m. p. Franc Jožef m. p.

* * *

Galicija, s krvjo napojena severna kronovina dobi torej s tem popolno samoupravo in si bode zamogla svoje zadeve na lastni način, po lastni želji urediti. Gre se tu za dve večji narodnosti, ki prebivata v Galiciji: za Poljake in za Rusine ali Ukrajince. Upati je, da bode dežela sama našla pravo pogodbo med svojima narodoma in si s tem zasigurila boljše bodočnost.

STRASCHILL'ova grenčica iz zelenjave zdravilnih zelenjav iz najbolj uspešnih korenin. **STRASCHILL'ova grenčica iz zelenjav** je naravni izveček (ekstrakt) najfinjših vsled tega priznana najboljši želodec okrepčujoči prebavni liker. 414

Tako nam je prinesel torej pretekli teden velevažne odločitve zgodovinske važnosti prvega razreda. Razveseljive so za nas, uničljive morajo biti za naše sovražnike. S polno zavestjo zmagovalca uresničila sta cesarja Fraic Jožef in Viljem novo Poljsko. To je prvi žarek svetlejšje bodočnosti, prvo znamenje gotovih ciljev te vojne, prvi svit prihajajočega miru. Dal Bog, da bi zora srečnega, zmago vitega miru kmalu povsod nastopila in krvave človeštvo osrečila!

* * *

Razglasitev poljskega kraljstva.

K.-B. Lublin, 5. novembra. Proklamacijo ustanovitve Poljskega kraljstva so povsod slavnostno praznovali. V zgodnjih urah nedelje je bilo mesto napolnjeno s tisočimi ljudmi, ki so se zbirali na trgu pred palačo vojaškega gubernerja, da se udeležijo zgodovinskega akta. Erarična in privatna poslopja so bila bogato okrašena z zastavami. Proti 11. uri so prikorakale čete garnizije, da tvorijo častno stražo in špalir. Častno kompanijo je postavil poljski pomožni zbor in ulanci št. 13. Ob 11. uri so prišli vozovi z gosti. Na zadnji steni dvorane je visela nad podijem slika cesarja in kralja Franca Jožefa, obdana z zastavami v avstrijskih, ogrskih in poljskih barvah. Ob 11. uri je prišel gubernerni fcm. Kuck v slovesnem sprejdu z velikim spremstvom. Gubernerni je stopil na podij in pričel čitati proklamacijo, ki jo je izvedel s temi-le besedami:

Na Najvišji ukaz Njegovega Veličanstva cesarja avstrijskega in apostolskega kralja ogrskega proglašam vsem prebivalcem generalne gubernije to-le proklamacijo:

(Sledila je proklamacija, ki jo prinašamo na drugem mestu).

Ko je civilni šef prebral poljsko besedilo proklamacije, je izjavil generalni gubernator nadalje:

S tem sta Vam zavezniška vladarja svečano zagotovila zopetno ustvaritev Poljskega kraljstva. Ob tem dejstvu se sedaj ne more več ruvati.

Šef civilnega deželnega komisarijata je nato zopet to izjavo sporočil v poljskem jeziku, nakar je končal generalni gubernator v polščini: Srečna bodočnost Poljskega kraljstva živela, živela, živela! Zbrani so navdušeno potrjevali.

Na balkonu palače se je razvila poljska zastava, čete pa so salutirale in pred palačo stoječa godba je zaigrala poljsko narodno himno: Jeszcze Polska nie zginela.

Z glaynega trga so doneli neprestano kliči: „Nieź żyje“ tisočglave množice. Dva aeroplana sta priplula nad glavni trg ter metala v navdušeno množico na sto in sto poljskih zastav kot spomin na historični dan. Pod navdušenjem množice so razobesili na vseh poslopih generalne gubernije zraven avstrijskih in ogrskih zastav tudi poljske narodne zastave.

Medtem se je slavnost v dvorani nadaljevala. Ko je godba odigrala poljsko narodno himno, je nastopil podpredsednik centralnega pomožnega komiteja Stecki ter odgovoril gubernernju v imenu prebivalstva tako-le:

Sporočeni nam skupni sklep obeh vladarjev smo slišali z globokim ginjenjem in nič manj globokim razumevanjem važnosti tega akta. Upravičeno se naglašja potreba obzira na splošni politični položaj Evrope. Zvesto hočemo slediti temu preudarnemu navodilu, prepričani, da je od tega odvisna srečna bodočnost poljskega naroda, trajnost in razvoj države. Vzbuđen od neomajne logične zgodovine, trdno oprt ob svoje naravne in narodne temelje in v hvaležnosti in prijateljstvu zvezan z onimi, katerih pravosti in pravičnosti naj se ima zahvaliti za svoj obstoj, si bo ohranila poljska država v spominu za vedno imena onih visokih vladarjev, katerima kličemo danes: Njegovo Veličanstvo cesar avstrijski in apostolski kralj ogrski Franc Jožef I. živeli!

Zbrani so navdušeno ponavljali, godba pa je zaigrala našo cesarsko pesen. Sledili so kliči na cesarja Viljema in godba je zaigrala „Heil dir im Siegerkranz...“

Potem so se udeležniki odpeljali v katedralo. Na potu so tvorile čete garnizije špalir. Pred vhodom v katedralo je sprejel gubernernja generalni administrator lublinske škofije ter ga spremil v cerkev. Generalni administrator je potem z veliko duhovniško asistenco služil „Te Deum.“

* * *

Proklamacija v Varšavi.

K.-B. Varšava, 5. novembra. Ob 12. uri opoldne je prečital v Varšavi generalni gubernator von Beseler v kraljevski palači proklamacijo v nemškem jeziku, nakar jo je grof Hutten-Czapski ponovil v poljskem jeziku.

* * *

Amnestija.

K.-B. Lublin, 5. novembra. Generalni gubernerni izdal je to-le amnestijo:

Priznavajoč izgledno in lojalno ravnanje prebivalstva vojaškega generalnega gubernijskega območja napram c. in kr. četam in oblastim, sem dne 5. novembra 1916, v spomin na dan, ki je za usodo poljskega naroda važen in za Poljsko historičen, ukazal, da se onim kaz.-sod. in administrativno obsojenim, ki so vredni milosti, kazen popolno ali deloma spregleda.

* * *

Zmagoviti odpor proti Italijanom.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 3. novembra. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Fronta nadvojvode Karla. V severnem delu Valahije napadali so Rumuni včeraj na mnogoštevilnih točkah; bili so povsod nazaj vrženi. S sunkom za sovražnikom pridobile so naše čete zopet na ozemlju. — Fronta princa Leopolda bavarskega. Ob Narajowki poskusili so Rusi v sedmih množinskih navalih dne 30. p. m. od naših zaveznikov zavzete postojanke nazaj pridobiti. Vsi napadi sovražnika so se pod najtežjimi izgubami razbili.

Italijansko bojišče. Na bojni fronti na Primorskem se je tudi včeraj z največjo ljutostjo borilo. Pod velikansko uporabo na ljudeh in municiji nadaljevali so Italijani svoje napade. V Vipavski dolini so bile naše postojanke v Panovičkem gozdu pri Sobru in vzhodno od Vrtojbe zopet cilj besnih napadov. Povsod se je zamoglo nasprotnika nazaj vreči. Na kraški visoki planoti bil je v prostoru okoli Lokvice novi italijanski množinski sunek, ki je bil naperjen preko visočine Pečinka in ob cesti v Kostanjevico, pod najtežjimi sovražnimi izgubami vstavljen. Dve bateriji, ki sta do skrajnega izdržali, padli ste, ko ste bili do moža in konja premagani, v sovražno roko. Na južnem delu visoke planote so se vsi sovražni napadi razbili. Število vjetih Italijanov je narastlo na 2200 mož.

Južno-vzhodno bojišče. Nič novega

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Naši letalci v vzhodni Italiji in Sočinem izlivu.

K.-B. Dunaj, 3. novembra. Uradno se danes razglša:

Dne 2. t. m. dopoldne je eno brodovje pomorskih letal semaforско postajo in premogokope od Vieste, radijsko postajo in skladišča od Torre Porticello uspešno z bombami obmetalo. Zvečer napadlo je eno pomorsko letalno brodovje kolodvorske narave od Selza, Doberda, Staran-

z ana in baterijo Gola metta. Zadeo je mnogokrat.

Mornariško poveljništvo.

(Vieste leži na italijanskem vzhodnem obrežju ob koncu skornja, ki ga predstavlja italijanski polotok. Op. ur.)

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 3. novembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Bojevno delovanje se je držalo v splošnem v zmernih mejah. Sovražni sunki so se vsi izjalovili, artiljerijski ogenj na trdnjavo Vaux je opešal.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Izredno visoke izgube doživeli so Rusi pri svojih do sedemkrat ponovljenih brezuspešnih poskusih, pridobiti nazaj od nas zavzete postojanke na levi od Narajowke. — Fronta nadvojvode Karla. Na siebenbürski južni fronti bili so rumunski napadi z ognjem ali v bajonetnem boju odbiti. Južno-zapadno od Predeala in južno-vzhodno od prelaza Roter-Turm sunili smo naprej in vjeli 350 Rumunov.

Balkansko bojišče. Nobeni dogodki posebnega pomena.

Prvi generalkvartirnojester Ludendorff.

Od 1. novembra čez 3500 Italijanov vjetih.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 4. novembra. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Fronta nadvojvode Karla. Sovražnik je v severni Valahiji svoje napade nadaljeval. Razven zopetnega zavzetja obmejne visočine Rosca južno od Kronštada ni imel nikjer uspeha: V bojih za neko proti ljutim napadom obdržano visočinsko postojanko južno-zapadno od Predeala smo vjeli čez 250 Rumunov. Na siebenbürski vzhodni fronti povišano rumunsko artiljerijsko delovanje. — Fronta princa Leopolda. Pri Bohorodszany napadlo je eno c. in kr. lovsko poveljstvo ruske prednje straže in uničilo njih postojanke. Ob Narajowki vzeli so nemški bataljoni v naskoku zopet nekaj ruskih jarkov in so jih obdržali v kljub ljutim protisunkom.

Italijansko bojišče. Po težkih bojih 1. in 2. novembra potekel je popoldan 3. ob primorski bojni fronti brez večjega boja. Popoldne pa se je napadalno delovanje Italijanov zopet povišalo. Na Krasu bili so opetovani napadalni poskusi sovražnika z našim zatvornim ognjem preprečeni. Sovražnik v kljub mnogobrojnih poskusih nikjer ni mogel na prostoru pridobiti. V vipavski dolini sunile so zvečer močne sovražne sile do naših postojank med Vrtojbo in Biglio. S protinapadom bili so kratko nato vsi jarki od naših čet zopet nazaj pridobljeni. Ob obrambah sv. Katarine in Dembera izkravelo je več bersaglieri-bataljonov v brezuspešnem napadu. Število od 1. novembra vjetih Italijanov je narastlo na 3500 mož.

Južno-vzhodno bojišče. Nobeni posebni dogodki.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Naši letalci nad Jadransko obaljo.

K.-B. Dunaj, 4. novembra. Uradno se danes razglša:

Dne 3. t. m. obmetalo je pomorsko letalno brodovje vojaške objekte od San Canziana, Monfalcona in Jadranske tvornice izdatno z bombami.

Mornariško poveljstvo.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 4. novembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Ojstri artiljerijski ogenj je zapričel sovražne napade, ki pa so se v našem ognju le v omejenem obsegu zamogli razviti; bili so zavrjeni. — Devet sovražnih letal bilo je v zračnem boju ali z odpornim ognjem sestreljenih. — Armada nemškega prestolonaslednika. Proti našim višočinskim postojankam vzhodno od Maase se je sovražni ogenj popoldne znatno povišal. Francoski sunki med Douaumontom in Vaux ostali so brezuspešni.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Naši uspehi na levi od Nara-jowke so z zavzetjem nadaljnih delov ruske glavne postojanke južno-zapadno od Fölm Krasnolesnie razširjeni in proti protinapadom obdržani. — Fronta nadvojvode Karla. Na severnem delu siebenbürske vzhodne fronte bili so posamezni rumunski napadi zavrjeni. Visočina Rosca bila je od nasprotnika zasedena. Južno-zapadno od Predeala zavzeli smo neko rumunsko postojanko; **čez 200 vjetih** padlo je v naše roke.

Balkansko bojišče. Armada pl. Mackensen. Pri podjetju avstro-ogrskih monitorjev proti nekem donavskem otoku južno-zapadno Ruščuka zaplenili smo **2 topova in 4 minske metalce**. V Dobrudši nobeni bistveni dogodki. Makedonska fronta. Položaj je nespremenjen.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Južno od Predeala vjetih 1747 mož, zaplenjenih 8 topov in 20 strojnih pušk.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 5. novembra. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Armada pl. Mackensen. Ena skupina avstro-ogrskih monitorjev (vojni parniki na Donavi) je dne 3. novembra na donavskem otoku Dinu in na nasproti ležečem rumunskem obrežju oddelke izkrcala; ti so prepodili sovražnika in mu odvzeli **2 kanoni ter 4 municijskih vozov**. Rumunska ojačenja bila so pognana v beg. — Fronta nadvojvode Karla. Zapadno ceste čez prelaz Szurduk nadaljevali so Rumuni svoje napade brez uspeha. Južno-vzhodno Roter-Turm-prelaza pridobili smo na ozemlju. — Južno-zapadno od Predeala vzele so nemške in avstro-ogrške čete v ljutem boju močno utrjeno in ljuto branjeno postojanko Clabucetu ter v ojestrem zasledovanju še neko drugo sovražno črto. Sovražnik pustil je **14 oficirjev** (med njimi enega regimentnega poveljnika) in **647 mož** v naši roki; s tem je narastel skupni plen iz bojev južno od Predeala na **1747 mož vjetih, 8 kanonov in 20 strojnih pušk**. — V obmejnem prostoru vzhodno od Herrmannstadta pričrenja sovražnik nanovo z napadom. V pokrajini od Tölgyesa bila je naša fronta na dveh točkah za okroglo 2 kilometra nazaj potisnjena.

Italijansko bojišče. Na Krasu obračali so Italijani včeraj svoj glavni napor proti našim postojankam v južnem delu visoke planote. Tokrat je bil prostor od Jamijana središče boja. Naši tamošnji jarki bili so od zjutraj naprej pod živahnim ognjem držani, ki se je vsakokrat pred nastopom infanterije povišal na sili. Vsi napadi, zlasti pa zadnji, ki je bil še ob 8. uri zvečer poskušen, so se pod najtežjimi sovražnimi izgubami pred našimi črtami razbili. — Na ostalih delih bojne fronte traja artiljerijski boj z nezmanjšano silo naprej.

Južno-vzhodno bojišče. V našem okrožju nič novega.

Namestnik generalštabnega šefa
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 5. novembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Presegajoč čez fronto severno od Ancre doseglo je artiljerijsko delovanje severno od Somme veliko ljutost. Sovražni delni napadi tesno vzhodno od Ancre bili so odbiti. — Fronta nemškega prestolonaslednika. Na v zadnjem času vedno pogosteje izvršeno obstreljevanje zadajšnjih, od prebivalstva neizpraznenih krajev naše Champagne-fronte od Reimsa sem odgovorili smo včeraj z ognjem na to mesto. — Na desno od Maase mestoma povišani ognjeni boj.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Neko dobro pripravljeno manjšo podjetje prineslo nas je skoraj brez lastne izgube v posest vasi Mosheiki. Sovražnik pustil je **čez 60 vjetih, več strojnih pušk in minskih metalcev** v naši roki. — Fronta nadvojvode Karla. V severni Siebenbürski pridobili so Rusi v oddelku Tölgyes krajevni uspeh. Na južni fronti so včeraj zapričeti boji še v toku. Visočina Rosco je od nas nazaj zavzeta in z zavzetjem Clabucetu Bainlui bili so dosedanja uspehi naprej od prelaza Predeal izpopolnjeni; cela, posebno močno izgrajena in z ljutostjo branjena postojanka Clabucetu je s tem v naši lasti. Zvezne čete so tukaj skupno vjele **1747 Rumunov**, zaplenile pa **8 topov ter 20 strojnih pušk**. Pri izpraznjenju bojišča severno-vzhodno od Campolunga se je le med dolinama Argesului in Targului okroglo **1000 Rumunov pokopalo**. V napredujočem napadu južno-vzhodno od prelaza Roter Turm in v zmagovitih bojih zapadno ceste prelaza Szurduk vjeli smo **čez 150 Rumunov**.

Balkansko bojišče. Armada v. Mackensen. Constanza in Mangalia bili ste od morja obstreljevani. V Constanzi se je napravilo škode. Po obrežni artiljeriji in z letalnimi napadi bili so sovražni parniki prepodeni.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 6. novembra. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Fronta nadvojvode Karla. Rumunski napadi v severni Valahiji ostali so tudi včeraj popolnoma brezuspešni. Mi smo pridobili južno-vzhodno od Roter-Turm-prelaza na prostoru in smo zavzeli goro La Omu. V obmejni pokrajini Bodza in pri Bekasu ter Tölgyesu se naprej bori. Vzhodno od Kirlibabe polastili so se oddelki hrabrega inf. regimenta št. 42 in drugi deli čet s presenetljivim sunkom visočine Sedul; pri temu smo vjeli **100 Rusov** in zaplenili enega minskega metalca.

Italijansko bojišče. Na Primorskem je napadalno delovanje Italijanov jako opešalo. Množinski vporabi Italijanov odgovarajoče bile so njih izgube v zadnjih bojnih dneh izredno težke. Včeraj je bil artiljerijski ogenj le pri Biglia, Hudemlogu in zapadno od Jamiana živahnejši. Pri Biglia bila je prodirajoča sovražna infanterija z ognjem zavrjena.

Južno-vzhodno bojišče. Nobeni posebni dogodki.

Namestnik generalštabnega šefa
pl. Höfer, fml.

Oficirske izgube Italijanov od začetka vojne.

K.-B. Dunaj, 6. novembra. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Glasom neke zasebne statistike izgubili so Italijani od začetka vojne na mrtvih 11 generalov, 115 oberstov in oberstlajtnantov, 183 majorjev, 987 hauptmanov, 853 oberlajtnantov in 3178 lajtnantov.

(Skupno so torej Italijani izgubili tekomo vojne že **5327 oficirjev**. To je pač izredno veliko število. Op. uredništva.)

Nemško uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Berlin, 6. novembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V trajni bitki ob Sommi bil je 5. novembra zopet dan velikih bojev prvega razreda. Angleži in Francozi so z jako znatnimi silami in pod vporabo cele ognjene moči svoje artiljerije ogromni sunek proti fronti armade generala v. Belowa izvršili. Čete raznih nemških plemen so nerazrusljivo vzdržale in sovražnikom težki poraz prizadele. Na celi, skoraj 20 kilometrov široki napadalni fronti od Le Sarsa do Bouchavesnesa imeli so zvezani nasprotniki največje krvave izgube in niso, razven nekega krajevnega dobička na severnem delu gozda St. Pierre-Vast, ničesar dosegli. Kjer je drugače sovražnik zamogel do naših črt prodreti, bil je takoj zopet vrnjen. Pustil je v naši roki **10 oficirjev, 310 mož** in plen. Severno-vzhodno od Le Sarsa se je vjelo **70 sovražnikov** in zaplenilo 11 strojnih pušk. Pri Soissonsu bil je napad nekega manjšega francoskega oddelka zavrjen. — Armada nemškega prestolonaslednika. Na desni od Maase v oddelku od Hardoucourta ljuti boji artiljerije in ročnih granat.

Vzhodno bojišče. Armada nadvojvode Karla. Boji v oddelku Tölgyes ter med cestama Altschranz in Bodza-prelaz trajali so brez bistvene spremembe položaja naprej. Južno-zapadno od Predeala zavzeli smo visočino La Omu in smo južno-vzhodno od prelaza Roter Turm nadalje napredovali. Na obeh straneh ceste proti prelazu Szurduk bili so rumunski napadi zavrjeni. Na južni fronti vjeli smo nad **450 mož**.

Balkansko bojišče. Nič novega.
Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Nad 1000 Rumunov vjetih.

Avstrijsko uradno poročilo od torka.

K.-B. Dunaj, 7. novembra. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Fronta nadvojvode Karla. V oddelku prelaza „Roter Turm“ bil je sovražnik z obsegajočim napadom od visočine severno od Spini prepoden; pri temu je izgubil na vjetih **10 oficirjev in 1000 mož**. — Severno-zapadno od Campolunga odbila je ena naših priznanih pogorskih brigad 6 rumunskih napadov. — Južno od Kraszne bila je sovražniku neka visočina odvzeta. Pri Tölgyesu so Rusi našo fronto v obmejnem gorovju v večdnevni ljuti borbi za več kilometrov nazaj potisnili. Gora Sedul bila je vsled množinskega ognja ruske artiljerije zopet izpraznjena. — Fronta princa Leopolda bavarskega. Pri avstro-ogrskih bojnih silah posebni dogodki.

Italijansko bojišče. V vipavski dolini in na Krasu je položaj nespremenjen. Italijani so se mirno zadržali. Njih veliki napadi prvih novemberskih dnij so se nesrečili.

Južno-vzhodno bojišče. Nič novega.

Namestnik generalštabnega šefa
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 7. novembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Fronta prestolonaslednika Rupprechta. Vkljub jasno izpoznane nakane Angležev, svoje napade včeraj nadaljevati, posrečilo se jim je vendar le vzhodno od Eaucourt L'Abbaye svojo infanterijo prisiliti, da zapusti svoje järke. Bila je pa takoj k vrnitvi prisiljena. Izgube Angležev od 5. novembra na mrtvih so zlasti pri avstralskih divizijah jako pomembne. Tudi francoski napad preko s padlini krito ozemlje se je le v omejenem izmerju ponovil. Ti na-

padi so se izvršili med Le Boeufs in Ran-courtom zvečer in ponoči in so se večinoma že v našem ognju razbili. — Armada nemškega prestolonaslednika. Ogenj francoskih, v južnem delu Reimsa stoječih baterij na kraje za našo fronto bil je od nas odgovorjen in je bilo v odgovor mesto Reims obstreljavano. V pokrajini Maase nobeni posebni dogodki.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Ruska infanterija razvila je med Düna burgom in jezerom Narocz veliko delovanje. Severno od Werchy vzeli smo brez lastnih izgub neko malo rusko moščiče na levem obrežju Stochoda. — Fronta nadvojvode Karla. V oddelku Tolgiesa pridobili so Rusi po večkratnem brezuspešnem napadu končno v posameznih oddelkih na ozemlju. Zapadno ceste prelaza Bodza smo izgubili Sirin; vzeli smo ga v naskoku nazaj. V oddelku od Campolunga ljuti artiljerijski boji. Zapadno od doline Tegulmi napravili so Rumuni tekot popoldneva 6 brezuspešnih napadov. Južno-vzhodno od prelaza „Roter Turm“ šli so v pokrajini od Spini naši napadi ugodno naprej. **10 oficirjev in 1000 mož** ostalo je vjetih v naši roki. Tudi južno prelaza Vulkan smo napredovali.

Balkansko bojišče. Na obeh frontah je položaj nespremenjen.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 8. novembra. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Fronta nadvojvode Karla. Južno in južno-vzhodno od Szurduk-prelaza bili so rumunski napadi zavrnjeni. Pri Spini in južno-zapadno od Predeala potisnili so sovražnika še bolj nazaj. Na obeh straneh Bodza-cesta smo zopet v lasti vseh svojih prejšnjih postojank. Severno-zapadno od Tolgyesa zamogli so Rusi zopet na prostoru pridobiti. Pri Tartarowu sestrelil je en avstro-ogrski letalec neki ruski Nieuport-dvokrovnik. — Fronta princa Leopolda. Nič novega.

Italijansko bojišče. Mir pred Gorico traja naprej. Na fronti Fleimstala bili so napadi posameznih italijanskih bataljonov v pokrajini Colbriconi in na postojanki Bocche zavrnjeni. Pri temu je padlo v naše roke **3 oficirji, 50 mož** in 2 strojni puški.

Južno-vzhodno bojišče. Nobeni posebni dogodki.

Namestnik generalštabnega šefa
pl. Höfer, fml.

Zračni boji.

K.-B. Dunaj, 8. novembra. Uradno se danes poroča:

Dogodki na morju.

Dne 7. novembra popoldne so sovražni letalci na mesta Rovigno, Parenzo in Cittanuova bombe metali. Napravili niso niti najmanjše škode. Lastni naši letalci so se dvignili v zasledovanje. Eden od njih (vodja pomorski linijski lajtnant Drakotič) sestrelil je eno sovražno letalo, ki se je spustilo pri nekem na visokem morju se nahajajočem sovražnem torpednem čolnu doli. Ta je bil od naših letalcev z bombami napaden in se je oddaljil proti sovražnem obrežju. Na večer istega dneva metal je en sovražni letalec istotako brezuspešno bombe pri Umagu. Lastna naša pomorska letala obmetala so zvečer vojaške objekte od Vermegliana in Monfalcona z bombami in so se nepoškodovana vrnila.

Mornariško poveljstvo.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 8. novembra (W.-B.). Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Fronta prestolonaslednika Rupprechta. Severno Som-

me se čez dan bojvodelovanje ni razvilo preko zmernih mej. Pomočni angleški napadi med Le Sars in Guedecourtom izjalovili so se v našem ognju. Južno Somme napadli so Francozi na obeh straneh od Ablaincourta. Naše v južnem delu Ablaincourta naprej potisnjene postojanke šle so nazaj. Vas Bresoire je bila izgubljena. Na severnem krilu napada bil je sovražnik nazaj odbit. — Armada nemškega prestolonaslednika. Živahni artiljerijski boj v pokrajini Maase.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Nič novega. — Fronta nadvojvode Karla. Oddelk Tölgyes bil je tudi včeraj pozorišče živahnih bojev. Nasprotnik dosegel je nadaljne uspehe. Naprej od potoka Bodza bili so Rumunom v zadnjih dneh zavzeti deli naše visočinske postojanke zopet odvzeti. Na prelazu Tartar-Havas bili so sovražni napadi zavrnjeni. Uspeh v pokrajini od Spini se je zamogel naprej izkoristiti. Število vjetih se je povišalo.

Balkansko bojišče. Armada pl. Mackensen. Nobeni posebni dogodki. — Makedonska fronta. Sovražni napadi ob Cerni ostali so brezuspešni. Živahno artiljerijsko delovanje ob Belasici in fronti Strume.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Slovenski iredentizem.

V listu „Tiroler Soldatenzeitung“ čitamo pod tem naslovom zanimive članke, ki jih hočemo v povzdigo avstrijskega patriotizma tudi v našem listu ponatisniti. Članki so spisani od c. in k. avstr. oficirja v c. in k. rojaškem listu. Podatke v teh člankih smo mi svoj čas v „Štajercu“ že opetovano objavljali, ko smo se borili proti nedomovinskemu ševanju gotovih veslovanskih struj. Takrat, kakor danes pa naglašamo, da slovensko ljudstvo, hrabro in pošteno do kosti, zvesto avstrijsko in cesarju udano, ni krivo teh iredentističnih gonj in da se tudi ne sme obsojati zaradi brezdolovinstva posameznikov. Ljudstvu nima nikdo kaj očitati; voditelji pa so bili v tej vojni že dovolj ožigosani. Slovensko ljudstvo bo de zdaj gotovo izpoznalo, da smo bili mi njegovi pravi prijatelji, ker smo mu priporočali vedno zvesto avstrijsko mišljenje ter se borili proti „jugoslovanstvu“ političnih hujskačev. — Op. uredništva.

Iredenta v ožjem zmislu, to so na odtrganje laške Tirolske naperjena velezidajalska stremjenja, gredo do 50. let 19. stoletja nazaj. Med to razmeroma dolgo zgodovino so se niti politične in nacionalne intrige toliko zmešale, so se navdušenost in prostaštvo, narodno hrepenenje v notranjem monarhije in velezidajstvo, agitacija in napačne odredbe vlade tako zmešali, da je marsikdaj težko, razkriti vzroke in učinke te zmеси.

Ako se hoče razumevati, kako nastane iredenta, se mora eno mlajših ogledati, na katerih v naši domovini žal ne primanjkuje. Vzemimo slovenski iredentizem, katerega delovanje je pričelo okoli leta 1880. Videli bodemo, koliko slabe in zavožene volje, koliko umetnega napora in koliko milostnega dovoljenja je bilo potrebno, da se začetkoma mali ogenj vžge in pusti žareti, tako, da se pozneje — ko je le začetno stanje pretrajalo — v svetovni požar spremeni.

Nasproti slovenskemu prebivalstvu na Kranjskem so Nemci — razven v nemških jezikovnih otokih Kočevje in Belapeč — povsod znatno v manjšini; vendar pa so istotako domačini kakor Slovenci. Industrija in večji del veleposesti se nahajajo v nemških rokah in do 50. let je bila nemščina obvladajoči jezik na šolah. Slovenski jezik, za katerega se je s toliko sovraštvom borilo, se je moralo šele iznajdeti!

Z začetkom ustavnega časa prišlo je slovensko gibanje v tok. V 70. letih izgubili so Nemci večino v deželnem zboru, začetkom 80. let pa ljubljanski občinski svet. Narodnostna propaganda pričela je pod geslom, vladanje Nemcev se mora razbiti. Vsako državi sovražno gibanje v Avstriji je s tem geslom pričelo. Deloma, da služi kot povod, deloma iz instinkta sovraštva, ker so v resnici Nemci, ki so bili državo ustanovivši

element, tudi vedno državno misel ohranili. Polagoma pa so stopili iz navideznega boja proti nemštvu stremljenja za ločitev in boj proti državi vedno jasneje na dan.

Časopisi, društva in avtonomija so pospešujoči činitelji na tej poti.

Vodila slovenska lista sta „Slovenec“, glasilo klerikalne stranke, in „Slovenski narod“, glasilo liberalcev. Kako sta delovala, se da označiti že na malih slučajih.

Knalu po odpravi Avstriji prijazne dinastije Obrenovič pričelo je slovensko-liberalno časopisje članke objavljati, ki so se pečali z razmerami na Srbskem in so jih kazali v rožnati luči; to je bilo leta 1903. Tri leta pozneje imenuje že „Slovenec“ srbskega obersta Vukasovića, ki je bil v Srbijo dezertirani avstrijski podčastnik in ki je takrat v belgrajskem oficirskem domu neko predavanje o Slovincih držal, „slovenskega konzula v Belgradu“ in se veseli radi njegovega uspešnega hrepenjenja, seznaniti Srbe s trpljenjem slovenskega naroda. In „Slovenski narod“ prinaša članke državi sovražne vsebine, katerih pisec je uslužbenec uradnega srbskega tiskovnega urada. To je bilo v času, ko je vladal med Srbijo in Avstrijo že colninski konflikt.

Leta 1903, ko so se poulični izgredi v Ljubljani vršili in je moral končno oddelek regimenta št. 27. na zbesnele množice, ki so vojaštvo napadle, streljati, organiziralo je slovensko časopisje blazno hujskarijo proti vojaštvu; komu je ta hujskarija v resnici veljala, izvira iz tega, da je še leta 1909 „Slovenec“ ob cesarjevem rojstnem dnevu le kratko notico prinesel: „Cesarjev rojstni dan se je na običajni način slavil“; dan popreje pa je pisal: „Danes zvečer bo neka godba sodelovala, katere sviranje nas nič ne briga“ medtem ko se je tri dni popreje v istem listu misel združenja Slovinci in Srbov slovila.

(Naprej prihodnjic.)

Najboljši uspeh!	Inzerati	Najmehjšje cene!
	v „Štajercu“	
imajo vsled velike razširjenosti najboljši uspeh.		
Sprejemajo se:		
v Ptuju pri upravi lista;		
v Colju pri gosp. Fritz Rasch;		
v Mariboru pri g. Rud. Gaisser.		

Izpred sodišča.

Ruske ljubice.

Erfurt, oktobra. Kazenska sodnija v Erfurtu obsodila je ženo fabričnega direktorja iz Straufurta zaradi ljubavnega razmerja z nekim ruskim vjetnikom na 6 mesecev ječe. Mlajša sestra te propale ženske je imela istotako z ruskimi vojnimi vjetniki opraviti. Odtegnila pa se je kazni s tem, da si je sama življenje vzela.

Zatajene zaloge žita.

Gradec, 6. novembra. Mlinar Franc Wisiaak v Roßhofu zatajil je veliko množino žita, moke in otrobov. Sodnija ga je obsodila na dva meseca strogega zapore z enim trdim ležiščem na teden in na denarno globo 5000 kron.

Kako se živila draži.

Reka, oktobra 1916. Nekateri trgovci na Reki so 500 meterskih centov riža po 22 do 27 vinarjev na prekupčevalce prodali. Ko je prišlo blago v last neke firme v Pragi, šlo je že skozi toliko rok, da se je že 3 krome 5 vinarjev za en kilogram doseglo. Zdaj

se je seveda oblast vmesala. Štiri teh prekupčevalcev je zamogla roka pravice zaslužiti in sodniji izročiti. Obsojeni so bili na en do tri mesece ječe in vsak na 3000 kron denarne globe.

Nepošteni najditelj.

Maribor, 7. novembra. 15-letni J. S., trg. učenec na Bregu pri Ptujem našel je denarnico s 314 kronami. Fant je denar obdržal. Pokradel je pa tudi trgovcu Kasimirju nekaj sardin in drugega blaga. Mladi malopridnež bil je od okrožne sodnije na dva meseca ječe obsojen. To so posledice slabe vzgoje in prevelike prostosti mladine!

Tuberkulozni vojaki.

Naš umrli prestolonaslednik je izustil pomenljive besede, da je človek najdragocenejši kapital države. Resnico tega izreka občutimo prav posebno sedaj v vojski, ki smo izgubili toliko tega kapitala.

Koliko ljudi je uničilo orožje, koliko ljudi so ugrabile bolezni! Stara izkušnja, ki bo obveljala tudi v tej vojski, pravi, da pogine v vojni mnogo več ljudi vsled bolezni, kakor vsled ran. In prav tako resnično je, da bo po končani vojski mnogo več ljudi trpelo na posledicah bolezni, kakor na posledicah ran. Število vojnih invalidov nas plaši, še bolj pa nas plaši misel, kako naj jih preskrbimo.

Delancemožni invalidi vendar ne morejo ostati prepuščeni sami sebi! Treba je, da zanje kaj storimo. Saj so tudi del dragocenega kapitala države. Tu je torej treba ravnati tako, kakor z drugim kapitalom, kadar postaja pičel. Stediti je treba in rešiti, kar se še rešiti da. Tudi pri najmanjših stvareh je treba varčevati. Če uporabimo to pravilo pri človeku, je torej treba, da ne štedimo le s polnovrednim, temveč tudi z manjvrednim človeškim kapitalom, manjvrednim vsled bolezni in ran. Podvzitati se moramo, da ga ohranimo in zopet napravimo za polnovrednega člana človeške družbe. Pri ranjenicah to vsakdo uvideva in v resnici dela država in privatna blagovornost že od pričetka vojske sem na to, da postanejo invalidi te vrste v ortopedičkih bolnišnicah in invalidnih šolah zopet delazmožni in polnovredni ljudje.

Drugeče pa je pri invalidih vsled bolezni. V večini so sicer, vendar se pri njih ne pozna na prvi pogled, da je vojska vzrok njihove invalidnosti. Tudi tu je treba državi še mnogo storiti, pa tudi človeška družba mora pomagati.

Med boleznimi zopet je tuberkuloza, ki povzroča v vojski največjo škodo. Ze v mirnih časih velja načelo, da je tuberkuloza kuga, ki zahteva več žrtev kakor jih je kedaj zahtevala kaka vojska. Od davnih časov sem pa je znano, da se tuberkuloza po navadi pojavlja med 18. in 35. letom in da nje razvoj pospešujejo napori in pomanjkanja. Teh pa je v vojski več kakor preveč. K temu še pride, da se v ljudski vojski, pri množstvenih pozivih, katerim nas je prisilila premoča sovražnika, ni moglo tako strogo izbirati vojakov in da so torej mnogi odšli na bojno polje, ki so imeli kali bolezni že v sebi in pri katerih je potem tuberkuloza izbruhnila v vojski.

Za te moramo skrbeti, ko se vrnejo! Zanje moramo zgraditi zdravilišča. Kajti tuberkuloza je ozdravljiva, če omogočimo bolnikom, da bivajo dalj časa v zdravilišču. Toda še drugi namen nas vdi pri ustanavljanju takih zdravilišč za bolne vojake. Znano nam je, da razširjuje tuberkulozo izključno le bacil tuberkuloze, ki se v velikih množicah razplodi v pljučih bolnikov in ki ga ti s svojimi izmečki povsodi razpršuje po zraku. Z zrakov ga vdihajo drugi zdravi odrasli ljudje, posebno otroci, ki se tako okužijo s to nevarno boleznijo. Vsak jetičnik, ki ga nastanimo v zdravilišču, izgubi svojo nevarnost kot razprševalec bacilov, dokler ne ozdravi ali saj dokler se ni navadil tako postopati s svojimi izmečki, da ti ne škodujejo več bližnjikom.

Na vsem mora torej biti ležanje na tem, da se za vračajoče se vojake čim prej zgradi zadostno število zdravilišč. Ko mine enkrat vojska, nas bo navdajalo s posebnim zadoščenjem, da bomo v Avstriji, ki je doslej glede boja proti tuberkulozi zaostajala za drugimi državami, imeli primerno število zdravilišč za tuberkulozne, kajti sedaj za vojake zgrajena zdravilišča bodo potem kot javna zdravilišča služila vsemu prebivalstvu. S tem se bo zmanjšalo število smrtnih slučajev za tuberkulozo, ako bo namesto četrtnine naših državljanov — kakor sedaj — umrla samo ena sedmina ali še manj in se bo podaljšala povprečna življenska doba v Avstriji.

Vse to lahko dosežemo, če se sedaj pohitimo z delom in če moralčno in finančno podpiramo od naše vlade zasnovane naprave proti jetiki, ki jih ima izvesti „Avstrijska zveza za boj proti tuberkulozi“.

Dr. Crusius.

Razno.

Nepostavno „rekviriranje“. V zadnji številki smo objavili notico o tem vprašanju. Povedali smo, da se razni posamezni vojaki v zaledju, večinoma oficirske sluge potepajo po deželi in da „rekvirirajo“ na popolnoma nepostavni način pri nevednemu kmetijskemu prebivalstvu najrazličnejša življenska sred-

stva. Ker so danes na deželi večinoma le ženske doma, se takim ljudem seveda nikdo ne zoperstavi. Ženske se vstrašijo vojaške suknje. Vsled raznih odredb in razglasov in določil in prepovedi je kmetijsko ljudstvo itak dovolj zbegano. Na naš članek o tej stvari smo dobili od vseh strani priznanjevalna pisma in povsod se nam poročajo od ednakih slučajih. Zato ponavljamo danes še enkrat, da posamezni oficirski sluga ali vojak sploh nima prav nobene postavne pravice do rekvizicije. Niti v sovražnikovi deželi ne sme posamezni vojak ničesar s silo, z grožnjami ali obljubami odvzeti. Mi smo popolnoma prepričani, da ravnotako vojaška kakor civilna oblast ne odobrujejo nastopanje takih posameznih vojakov, ki so seveda po našem mnenju večinoma od svojih „gospodinj“, od svoje „gnädige Frau“ na deželo poslani; posamezni vojaki kupujejo po „avtoriteti“ svoje uniforme tudi za nesramne prekupčevalce, za gostilničarje, branjevce in tudi zasebne ljudi. Prepričani smo torej, da nobena oblast tega počenjanja ne odobrava in da ga tudi noben pošten varuh cesarske postave ne more zagovarjati. To so izrastki sedanjega časa, ki se jih pa mora v javnem listu ožigositi, da ljudstvo ne izgubi slehernega zaupanja v postavu. Seveda, oblast tudi ni vsemogočna, posebno zdaj ne, ko je večina njenih organov poklicana v vojno službo. Zato pa je po našem mnenju velepotrebno, da ljudstvo podpira oblast z vsemi močmi in ji pomaga, da se taki nepostavni izrastki iztrebijo. Kdor bi torej po deželi to ali ono življensko sredstvo v vojaški obleki ali pa v civilu kupoval in pri temu s praznimi besedami „rekviriral“, tega naj se vpraša po njegovi postavni legitimaciji. Najbolje pa je, da se pokliče najbližnjega orožnika ali pa župana, ki boče potem gotovo red napravil. Postava velja za vse in ravno sedaj v teh grozovitih časih, ko ljudstvo za domovino žrtvuje kri in zdravje in imetje, se ne sme izgubiti zaupanja do postave!

12 milijard vojnega kredita je dovolil zopet nemški državni zbor skoraj ednoglasno.

Angleški minister Grey o trajanju vojne.

„Vossische Zeitung“ poročala je pred kratkim: Angleški minister zunanjih zadev Grey se je izrazil napram nekemu nevtralnemu diplomatu: Angleška je v naporu svojih sil že prekoračila vrhunce. Storila je več, kakor vsaka njenih zaveznice (?). Vojna bo trajala največ še eno leto; tako dolgo mora vsaka evropska država biti pripravljena za obrambo svojih življenskih interesov. — Tako govori glavni povzročitelj svetovne vojne sir Edvard Grey. Vprašanje je le, če se bodože zgodovinski dogodki res dali vpogniti pod voljo tega krvoločnega Angleža.

O to je hudo: ta aprevizacija! Ljubljanski

„Delavec“ piše: Vsa spehana je pritekla služkinja pred neko vojno prodajalno v Ljubljani. Roke je imela vse močnate, pa jo vpraša znanka: „Ali imaš toliko dela, da si tako upehana?“ Služkinja ji potoži: „Glej“, pravi, „zamesila sem ravno doma kruh, buhtelnov pa že nisem mogla več dokončati; kar sredi dela sem morala teči sem, da ne zamudim kruha“.

Pred kitajsko-japonsko vojno? V zadnjem

času se je pričelo javno po časnikih razpravljati o preteči vojni nevarnosti med Kitajsko in Japonsko. List „Russkoje Slowo“ pravi, da je Japonska resno odločena, v najkrajšem času pričeti s sovražnostmi proti Kitajski. Pod pretvezo, da pripravlja v Mandžuriji zimске manevre, izvršuje japonsko armadno poveljstvo bajje mobilizacijo. Obenem je opozicija japonske vlade v Petersburgu, da pod temi okolnostmi ne more več prodajati Rusiji vojnega materiala, ker ga rabi sama. Tudi so dobile japonske paroplovne družbe obvestilo, da naj ne sprejemajo več nadaljnjih zasebnih naročil, ker bo menda vse japonsko trgovsko brodovje rekvirirano v vojne namene. Te novice so pač jako razburljive za Rusijo in za vse naše sovražnike. Začetkom svetovne vojne se je Japonska na priliznjeno-izdajalski način pridružila našim nasprotnikom. Zdaj,

ko vidi, da so naši sovražniki v hudih skripicah, dela Japonska svoje lastne „kšefte“ in hoče pogoltniti najmastnejše kose kitajskega velikana. Lepo to ni, ampak zdravo! Krivooki izdajalci Japonci so pač dobri učenci Angležev in jih skoraj še prekosijo. Za nas je ta položaj seveda jako ugoden in se prav iz srca veselimo, da čutijo i naši sovražniki propalost izdajalstva!

Igralka tatvine obdolžena. Gospej Vidosovi Govedarici iz Mostarja bilo je, ko se je iz Celja v Zidanmost peljala, 6 parov novih čevljev, nekaj ženske obleke in perila, kar je imela vse v neki škatlji shranjeno, iz vagona ukradeno. Sumi se, da je izvršila to tatvino zdaj na Laškem stanujoča gledališka igralka Ana Suchanek iz Hrvaske; ona se je namreč v istem oddelku kakor obkradena peljala in je drugi dan hotela na Laškem čevlje po smešno nizki ceni prodati. Orožniki so jo aretirali in okrožni sodniji v Celju izročili.

Veliki požar. V strojni hiši c. k. državne železnice v Müllneru pri Beljaku na Koroškem izbruhnil je ogenj, ki je vso poslopje vpepelil, tako da ima železnica za 110.000 kron škode. Komisija, ki je požarišče pregledala, je opazila, da je zmanjkalo nekaj transmisijskih jermenov. Sodi se, da je nekdo ta jermena ukradel in potem kočjo zažgal. Obdolžuje se tega zločina nekega strojnika Friderika Pacher, ki so ga orožniki zaprli.

Pazite na deco! V Zveinu na Koroškem padel je 3-letni sinček neke dekletke, ki je medtem na polju delala, v gnojnišnico, katera ni imela ograje. Neki hlapec je videl pozneje otrokovo roko; potegnil je otroka iz gnojnice, ali bil je že mrtev.

Železniška nesreča. „Klagenfurter Ztg.“ poroča: Na doslej nedognani način skočilo je pri Lipi na Koroškem več vozov iz tira. Vlakovodja Jožef Hubmann padel je iz voza in pod vlak; odtrgalo mu je obe roki, tako, da je kratko nato umrl.

Zasebni vojno-poštni paketi se smejo odselej pošiljati le na sledeče vojno-poštne urade in numerirane etapne poštne urade: št. 5, 5/III, 9, 11, 13, 14, 19, 19/II, 20, 20/V, 24, 26, 33, 35, 37, 38, 40, 42, 44, 47, 49, 51, 53, 55, 60, 63, 66, 68, 69, 76, 77, 79, 84, 85, 88, 90, 91, 92, 94, 95, 102, 103, 105, 107, 109, 110, 111, 113, 120, 125, 127, 128, 131, 133, 136, 137, 138, 144, 145, 146, 147, 148, 150, 153, 155, 165, 167, 168, 175, 176, 177, 178, 180, 181, 183, 184, 185, 188, 189, 190, 191, 195, 195/II, 195/III, 200, 203, 207, 209, 212, 215, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 227, 229, 230, 232, 235, 237, 239, 240, 250, 252, 255, 256, 258, 259, 260, 262, 263, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 279, 280, 281, 282, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 302, 303, 304, 306, 307, 312, 315, 316, 317, 318, 319, 324, 332, 334, 335, 336, 338, 339, 340, 352, 354, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 364, 368, 369, 370, 871, 372, 373, 374, 375, 375, 376, 377, 378, 381, 382, 383, 385, 386, 387, 388, 388/II, 388/III, 389, 390, 371, 392, 393, 395, 396, 398, 399, 400, 400/II, 400/III, 401, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 412, 418, 419, 420, 421, 426, 428, 444, 444/II, 444/III, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 600, 602, 605, 607, 608, 609, 611, 612, 613, 630.

Grozna smrt slepega. V sv. Krištofu pri Celju stanujoči slepi rudar Miha Kranjc prišel je na progii v bližini Hrastnika pod brzovlak, ki mu je glavo popolnoma razbil in od trupla ločil, istotako pa desno roko in nogo odtrgal. Njegov spremljevalec in vnuk Johan Kranjc bil je tudi precej poškodovan.

Izvršena smrtna obsodba. V Sarajevu vršila se je dne 30. oktobra pred trdnjavske kot vojnim sodiščem prekosodna razprava zoper kmetovalca Pavla Vujičić iz okraja Foča zaradi zločina veleizdajstva po § 334c v. k. p. Obtoženec je bil po § 444 v. k. p. na smrtno na vislicah obsojen. Po potrdilu sodbe po c. in k. trdnjavske poveljniku bil je obtoženec drugi dan na dvorišču garnizijske sodnije od krvnika Seyfrieda obešen.

Državni zbor avstrijski namerava baje naša nova vlada še pred Božičem na kratko zasedanje sklicati. To bi bilo vsekakor jako potrebno. Največje politične stranke so se tudi za to izrazile. V državnem zboru bi se zamoglo marsikaj glede notranjih razmer v državi omeniti in povedati. Zlasti glede preskrbe avstrijskega prebivalstva z živlenskimi sredstvi bi se dalo mnogo govoriti.

Nadaljna oprostitev rudarjev. Rudarji, ki so bili oproščeni do 31. oktobra 1916 vojaškega službovanja so po odredbi vojnega ministerstva zopet oproščeni do 31. januarja 1917. — Dalje se oprostite vsi tisti za orožje sposobni premogarji, ki so bili dodeljeni po 30. juniju 1916 vojnimi formacijam, in sicer rojstnih letnikov 1872 do 1865. To se zgodi z ozirom na važnost dobave premoga. Ti premogarji se pridele rudarskemu kadru pristojnega vojaškega poveljstva.

Cene železa so med vojno tako poskočile, da so akcijskim družbam prinesle naravnost ogromne dobičke. Škandal se sme imenovati prostost, s katero razni železarski magnetje dobičke delajo. V prejšnjih časih so imeli kar tele, da so vzdrževali visoke cene. Zdaj pa so zopet sklenili, da naj vsak izdelovalec železa cene sam določi. To so seveda storili, da bi itak visoke cene železa še bolj zvišali. Seveda tudi uspeh ni izostal. Pred vojno je bilo železo na primer na Dunaju po 20 do 21 kron, zdaj pa stane že 35 kron. Čudno je le to, da se tukaj noben živ krst ne briga za najvišje cene, da nikdo ne vtakne uradnega nosu v te čudovite račune železarskih oderuhov...

Naš letalec Klasing padel. Dne 6. t. m. našel je linijski pomorski lajtnant Gustav Klasing junaško smrt. Mladi ta letalni oficir je uničil v junaškem zračnem boju ogromno italijansko zračno ladjo „Città di Ferrara“, izvršil pa tudi potem še celo vrsto junaških činov. Njegovo ime ostane z zlatimi črkami v zgodovini te vojne vpisano!

Občevalni jezik: nemščina! Iz Olomuca se poroča: Deželni odbor kronovine Moravske je na mestni urad Olomuca poslal dopis v češkem jeziku. Mestni urad dopisa vsled tega ni sprejel. Deželni odbor se je pritožil pri moravskem namestništvu. Namestništvo je odločilo, da za Olomuc velja nemščina kot občevalni jezik.

Novi železno-betonski most pri Ptuj. Iz Ptuja se poroča: Stari leseni most na Bregu pri Ptuj moral bi se glasom načrta tekom leta 1917 razdreti in z novo železno-betonsko zgradbo nadomestiti. Velikanski promet na tem mostu pa je tako vplival, da se je moral most vsled nevarnosti za vsak promet zapreti. Okrajni odbor je bil prisiljen, da vstvari takoj nadomestilo in c. in kr. pjonirski bataljon št. 8 je v malo dneh na ljubeznjivi način zgradbo pomožnega začasnega mostu izvršil. Stari leseni most so razrušili; kot nadomestilo pa se je zgradilo po načrtih mestnega stavbenega mojstra Antona Treo modern železno-betonski most. Novi most se je s pomočjo ruskih vojnih vjetnikov v 130 delavskih dneh zgradil. Most je dolg 30 metrov in širok 12 metrov, ima na obeh straneh pešpota, je obdan s tlakom in ima trpežnost za 8000 kilogramov. Okraj je dobil s tem mostom objekt, ki odgovarja vsem zahtevam prometa. To je tudi najlepši most ptujkega okraja. Tudi pri največji povodnji ga ne more voda preploviti. Dne 5. t. m. se je most blagoslovil in prometu izročil.

Vinska letinja v Dalmaciji je izredno lepa in boljša, kakor v zadnjih letih. Iz Lisse došlo je na Reko zopet 80.000 litrov najboljšega vina.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi z zvezdicami (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 11. novembra v Deutschfeistritzu; v Stallhofenu**, okraj Voitsberg; v Köfachu**, okraj Voitsberg; v Birkfeldu; v Gleisdorfu**; v Waltersdorfu**, okraj Hartberg; v Št. Mar-

tinu pri Slovenjem Gradcu**; pri Št. Martinu na Paki, okr. Šoštanj; v Rottenmannu*; v Marenperku**; v Spodnjih Hočah**, okraj Maribor; v Ormožu**; v Riegersburgu, okraj Feldbach; pri Sv. Ani na Aigen*, okr. Fehring; v Brucku**; v Lipnici; v Brežicah (svinjski sejem); v Oplotnici**, okraj Konjice; v Laškem**; v Stadl**, okraj Murau v Oberwölzu**.

Dne 12. novembra v Gomilici, okraj Lipnica.

Dne 14. novembra v Gradcu (sejem s uporabno živino); v Ormožu (svinjski sejem).

Dne 15. novembra v Št. Rupertu*, okr. Weiz; v Friedbergu; v Pöllau**; v Poličanah**, okr. Slovenska Bistrica; v Radgoni**; v Središču**, okr. Ormož; v Fürstentfeldu**; v Arvežu (sejem z drobnico); na Vranskem**; v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Ptuj (svinjski sejem).

Dne 16. novembra v Gradcu (sejem s klavno živino); na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem).

Dne 17. novembra v Rogatecu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s podrejenimi ščetinarji).

Dne 20. novembra v Podsredi**, okr. Kozje; v Ivnicu**; v Slovenjem Gradcu**; v Št. Jurju ob Pesnici**, okraj Maribor; na Gornji Polskavi**, okr. Slovenska Bistrica; v Ljubnem**, okr. Gornji grad; v Šoštanju**.

Dne 21. novembra v Podčetrtku**, okr. Kozje; v Sinabelkirchenu**, okr. Gleisdorf; pri Sv. Jurju na Ščavnici**, okr. Gornja Radgona; pri Št. Jurju ob Taborju**; okr. Vransko; v Ptuj (konjski in govejski sejem ter tudi z žrebeti); v Radgoni**; v Ormožu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s uporabno živino) v Arvežu**.

Dne 22. novembra v Ernovžu**, okr. Lipnica; v Mariboru*; v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Ptuj (svinjski sejem).

Dne 23. novembra v Semriachu, okr. Frohnleiten; v Slov. Bistrici**; v Gradcu (sejem s klavno živino); na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem).

Dne 24. novembra pri Sv. Marjeti na Pesnici*, okr. Maribor; na Teharjih*, okr. Celje; v Rogatecu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s podrejenimi ščetinarji).

Ljudska kopel mestnega kopališča v Ptuj.

Cas za kopanje: ob delavnih od 12 ure do 2 ure popoldne (biagajna je od 12 do 1 ure zaprta), ob nedeljah in praznikih od 11. do 12 ure popoldne

1 kopel z vročim zrakom, oare ali „Bräusebad“ z rjuho K - 70

Zadnji telegrami.
C. k. kor. in brz. urad.)
Avstrijsko poročilo.
K.-B. Dunaj, 9. novembra.
Vzhodno bojišče. Južno prelaza Szurdak ostali so rumunski napadi brezuspešni. Pri Spini smo napredovali, vjeli 150 mož in zaplenili 2 strojni puški. Zapadno od Tölgyesa so bili prodirajoči Rusi od nemških čet zopet vrženi. — Na ostalih bojiščih nespremenjeno. Istotako nespremenjene so glasom poročil nemškega generalštaba razmere na nemških bojiščih.

Volitev prezidenta v Severni Ameriki.

Novi York, 7. novembra. (Reuter.) Republikanski kandidat Hughes bil je izvoljen kot predsednik Združenih držav Severne Amerike. Njegov protikandidat, dosedanjí predsednik Wilson je propadel.

(O tej važni volitvi bodedo prihodnjič natančno izpregovorili. Op. ur.)

Duša ure je t. z. »nemir«, ki mora urediti zanesljivo uro. Zahtevajte cenik od svetovne razpošiljalne H. Suttner v Ljubljani, ki ima lastno fabriko ur v Švici.

To se mora videti! le lepe in pi temu tako cene vzorce b'aga za dame in gospode, za obleke in perilo; vsakdo dobi te vzorce lahko zastoj od staroznane firme Miklauc, Ljubljana št. 357. Vsakdo naj zahteva cenik.

Svarilo.

Podpisani svarim s tem vsakogar, da bi moji ženi Štefaniji Keltner rojeni Haraschta denar ali denarno vrednost na moje ime izročil, ker za nobene take zahtevke nisem plačnik Breg pri Ptuj, 8. novembra 1916.

Štefan Keltner
trgovec s črevesjem.

Velike zapreke smo premagali

da se preskrbimo s surovinami, čeprav v omejeni meri. Naše stare odjemalce zameremo torej tedaj še preskrbeti.

Cene so od 1. novembra:

- 1 originalna steklenica 100 gramov Lysoforma K 1'60.
- 1 originalna steklenica 250 gramov Lysoforma K 3'20.
- 1 kos Lysoform-mila K 4'—
- 1 steklenica Pfefferminz-Lysoforma K 2'50

Z ozirom na omejitav surovinske vporabe naj se vsakdo, dokler traja še zaloga, pravočasno preskrbi z v teh vojnih časih tako važnim desinfekcijskim sredstvom.

Dr. Keleti & Murányi
kemična fabrika, Ujpest. 99

Kava 50% ceneja!

Ameriška štedilna kava, lepo dišeča, izdatna in štedljiva, 5 kg vreča za poskušnjo s potrebnim sladkorjem vred le K 26'—. Po povzetju pošilja A. Schapira izvoz.kave Galanta 490, Ogrsko

Loterijske številke.

Gradec, 8. novemb. 1916: 62, 39, 27, 25, 86.
Trst, 31. oktobra 1916: 67, 43, 27, 55, 8.

Ceno, izborno okusno hranilno sredstvo največje redline vrednosti je 428

Sida-umetni med
za namazanje kruha. En poskus vas boje o temu prepričal. Priljubljen tudi kot prilava za močnate jedi. Napravi tudi cene temne vrste moke lažje prebavljive. Preprosti izdelave težave itd. En zavojček stane 35 vinarjev. Se dobi pri razpošiljalnici Jos. Berdajs v Ljubljani, Zeljarska ul. 13 in pošilja po pošti 12 zavojčkov za 4 krome. 428

Hiša 410
če le mogoče s kletjo se želi kupiti v mestu Ptuj. Naslov pove uprava tega lista.

Les pravega kostanja
kupuje po najboljših cenah Alex. Rosenberg, Gradec, AhnenstraÙe 22. 426

Navadna deklica
za pomoč v hiÙi, ki zna tudi molzti, se išče. — Naslov pove uprava tega lista. 444

Çaj
ki ne potrebuje sladkorja ako se pridene ko zavre čaj, „Sida-medeni prašek“ ali pa „Sida-limonadni prašek“, 2 do 3 kavne žlice Sida-praška na kozarec čaja. 1 zavojček „medeni“ stane 35 vin, in „limonadni“ prašek pa 40 vin. Po pošti se pošilja najmanj 12 zavojčkov po povzetju. Za otroke jako priporočljivo. Neobhodno potrebno za vojake, izletnike in za domačo rabo. Razpošiljalnica Jos. Berdajs, Ljubljana, Zeljarska ulica 13. Za prekupe in trgovce pri večjem naročilu púpust. 429

Pol ure od Ptujja novo zidano **poslopje** z enim nadstropjem, gostilniÙskim koncesijonom, z zemljiÙcem, se takoj proda; cena 16000 kron. Več pove uprava tega lista. 445

Šafar
želi službo nastopiti na večjem oskrbništvu ali na graščini, kjer se predstavi s spričevali. Več pri upravi tega lista. 446

Lepo vinogradniÙsko posestvo v Janževem vrhu pri Ptujski gori, 34 orolov veliko, z živino, krmo, sobnim pohištvo, preÙo, sodi se takoj poceni proda. Naplaček K 14.000. VpraÙati je pri Karl Kasper, trgovcu, Ptuj. 452

Priporočljiva domaça sredstva.

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepcanje krvi proti slabosti in bledičnosti (Bleichsucht) itd.; steklenica 2 K. Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 1-60 K, vel. stekl. 2-40 K proti kaÙlju, teÙki sapi itd. Çaj in pílule za čiščenje krvi à 80 vin. — Çaj proti gihu 1-50 K. — Balzam za gih, ude in živce stekl. 1-50 K; izvrstno mazilo, ki odstrani boleçine. — BleburÙki živalski prašek à K 1-50 K. Prašek proti odvajanju, krvi v živalski vodi à K 1-60 — Izvirni strap za podgane, miÙi, šurke à K 1-50. Razpošiljatev L. Herbst, apoteka Bleiburg na Koròškem. 449

Varujte vojno-sive
že 25 let najbolje priznane

Kaiserjeve prsne karamele
s „3 smrekami“

Milijoni
rabijo proti **kaÙlju**

hripavosti, kataru, zaslinenju, krènemu in oslovskemu kaÙlju, zato so dobrodoÙle vaskemu vojaku.

6100 not. potr. spričeval zdravnikov in zasebnikov jamčijo za sigurni uspeh.

Jako uspeÙni in dobrookusni bonboni. Cena 30 in 40 vinarjev Doza 60 vinarjev. Se dobi pri: H. Molitor, apoteka v Ptuj, Ig. Behrbalk, apoteka v Ptuj, Karl Herrmann LaÙki trg. A. Elsbacher, LaÙki trg. A. Plunger, apoteka, Podčetrtok, HansSchneider-schitsch, apoteka v Brezicah. 504/1

Starejšega treznega **mlinarskega pomoçnika** za lahko delo — tudi vojnega invalida — ter marljivega učenca sprejme v delo Alois Kukowetz, posestnik umetnega mlina v Ptuj. 454

Viniar ali viniçarka z večimi delavskimi moçmi se takoj sprejmeta pri trgovcu Karl Kasper v Ptuj. 451

Fotografije (Porträt) kot známke 450
(marke liki známkam na pisnih), in dopisnice s sliko izdeluje po vsaki poslani fotografiji po ceni Otto Neumann, Prag, Karolinental, ðtev. 130. Ceniki se pošljejo na zahtevanje brezplačno in franko.

Lepa jabolka in hruÙke (namizno sadje) kupi Josef Strobl v Sternthalu. 427

Majer in viniçar 449
se takoj v stalno službo sprejmeta. DopiÙi se pošljejo na upravniÙstvo tega lista pod „Ùtev. 119“.

JOSEF MARTINZ
(ustanovljeno 1860) Maribor ob Dravi (ustanovljeno 1860)
oddaja: 448

galanterijsko, igralno, kratko in tkano blago
po najnižjih dnevnih cenah.
Naroçila in vpraÙanja se takoj reÙijo.

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)
23 108

službe, učence, stanovanja in posestva v Ptuj
izvrùje vse vrste posredovanja najhitreje. VpraÙanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Ura na napestnik z varstvom za steklo

K 6 — — K 12

Ura na zapestnik z usnjatim jermenom, velika oblika K 6—, radij K 10—, mali format K 10—, 12—, radij 15—, 18—, S precizijskim anker-kolesjem K 24—, Znamka Cyma K 30—, Omega 50—, radij K 10— več, z varstvom za steklo K 2— več. — Vojna ura z dobrim anker-kolesjem K 6—, la kakovost K 10—, pravo srebro K 20—, — zepne ure-budilnice K 24—, radij K 32—, — Primerni usnjati napestnik K 2— posebej. Vojna budilnica, zaniklana, 20 cm visoka K 8— 3 leta garancije. Razpošiljatev le po vpostlanju svote z 1 K za zavoj in porto franco po vsej Avstro-Ogrski in na bojiÙa po prvi zalogi **Max Böhnel** vojnih ur Danaj IV., Margaretenstrasse 27/51. 287 Originalni fabrični cenik zastoj.

Proti slepariji

ki so si jo nekateri liferanti celo pri vojaÙkih dobavah dovolili, so nastopile oblasti z vso strogostjo. Proti slepariji s slabim blagom za zasebnike se zamore vsakdo zavarovati, ako kupuje pri 47 let po le dobrem blagu svetovno znani firmi Miklauc. Nikjer se ne more bolje in ceneje kupiti!

Pišite Miklaucu, predno se pustite z navidezno nizkimi cenami zapeljati, kupiti drugod slabo in manjvredno blago. **Ilustrirani cenik brez strokov.**

Vse blago za varstvo zoper mráz po zimi.

Vremenski plaÙçi (pelerine)
za gospode, dame in otroke iz najboljÙega, za vodo nepredornega lodna najceneje.

Figaro-telovniki (Seelenwärmer)
za žene in dekleta, ðtrikani, iz ovçe voljne, jako topli, moçni in ceni.

Telovniki z rokavi
za deke in može, topli in moçni.

Delavski plaÙçi, jako moçni
delavske hlaçe iz vrazjega çajga. — Jako moçne hlaçe za deke.

Vrazji çajg, ðtofi za hlaçe
ðtofi za obleke, gotove obleke, platno, ðifon, oksford, gradel itd.

Zimski plaÙçi, damski plaÙçi
zimski ðtofi, blago iz ovçe voljne, lodna itd., namizni in posteljni pri, tepihi.

Konjske odeje
vkljub sploÙni druginji voljne in delavskih strokov računa izborna firma Miklauc pri velikemu ðtevilu svojega blaga v reklamo **stare nizke cene.**
Krùçanska svetovna razpošiljalna hiÙa

R. Miklauc, Ljubljana ðt. 357.
Tudi en-gros-razprodaja trgovcem, kroÙnjarem in obiskovalcem sejmov, ki hoçejo imeti dobro blago in je poceni dobiti.

Lepe kostonje

za pečenje kupuje kilo do 1 krone Cäsar Cibinello, Gradec, Lisagasse 4. 447

Mestna branilnica v Ptuj

sprejemama

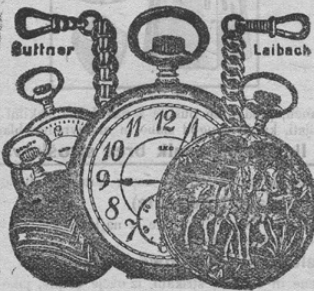
do preklica vsako nedeljo in vsak praznik od 9. do 11. ure dopoldne vloge.

Ravnateljstvo.

Trajno uro

bi imel pač vsakdo, da bi imela večna draga popravila konec. Tako trajno uro mora se pa v fabrični hiši za ure Suttner kupiti, kajti kdor jo v bazarju kupi, ta se obrne v svojo škodo na

napačni naslov!

Štev.	410. Niklasta anker Roskopf ura	K	4-10
"	600. Radij-žepna ura, ki sveti ponoči	"	8-40
"	719. Srebrna remontoar ura	"	7-80
"	705. Roskopf-ura kolese na kamenjih	"	5-90
"	449. Roskopf-ura, dvojni plašč	"	7-20
"	518. Ploščta niklasta kavalirska ura	"	7-50
"	865. Niklasta pancer-vezičica	"	1—
"	865. Srebrna okrogla pancer-verižica	"	2-20
"	865. Srebrna verižica, 30 gramov težka	"	4-40
"	803. Damska ura, jeklo ali nikel	"	7-90
"	1203. Dobra ura-budilnica	"	3-50
"	1316. Lepa ura na pendelj	"	10-50
"	1360. Lepa stenska ura	"	4-80
"	1280. Radij-budilnica, sveti ponoči	"	9-80
"	422. Niklasta športna verižica, kralka	"	1-75
"	1450. Lepa dolga verižica iz bele kovine	"	2-80

Vsaka ura je najstanonjeje repasirana.

Za **Krasni cenik** Razpošiljatev kar ne dopade izmenjava! zastonj in franko po povzetju ali naprej-plačilu svote.

Lastna fabrika ur v Švici. — Krščanska svetovna razpošiljalnica **H. Suttner** samo v **Ljubljani** štev. 701. Svetovno znana vsled dobave dobrih ur. — Pravi dobavni vir za misleče kupce. 330

Kdor hoče svojem na bojišču s posebno praktičnim **ljubavnim darilom**

veliko veselja pripraviti, ta naj naroči mojo ceno 430

vojno garnituro

obstoječe iz sledečih, za vsacega vojaka neobhodno potrebnih rabnih predmetov:

- 1 armadna ura na napestnik z radij-cifernico, ki sveti ponoči, s 3-letno garancijo;
- 1 vojaška žepna svetilka z baterijo, elektr. luč v žepu, najboljše fabrikat;
- 1 aparat za lastno raziranje v elegantni izpeljavi, z rezervno kline;
- 1 vojni žepni užigalnik, takoj ogenj pri vetru in dežju, brez hencina;
- 1 pero (Füllfeder), piše vijoletno brez črnila, brez svinčnika, se le v vodi namoči;
- 1 vojaški žepni nož, solinsko jeklo, 2 klinji in priprava za odpiranje steklenic;
- 1 vojna denarica iz juhte-imitacije, se praktično in varno zapre. Ti predmeti bi posamezno kupljeni 35 kron stali; zaradi velike zaloge oddajam kompletno vojno garnituro, vse goraj popisane predmete za le 20 kron (pri povzetju (pri vojni pošti denar naprej)).

JAKOB KÖNIG, Dunaj III./251, Löwengasse Nr. 37a.

Hiša z njivo in vrtom

na Spodnji Polskavi, leži na cesti v Slov. Bistrico, proti „eksercirplacu“, je za K 6500— za prodati. K 4000— se mora takoj plačati, K 2500— čez 2 leti. Več pove gospa Maria Petek v Mariboru, Allerheiligengasse štev. 12, II. nadstropje. 435

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven klavnice in pinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur v porabo.

Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

100 litrov domače pijače

osvežujoče, slastne in zejo gaseče si lahko vsado sam napravi z majhnimi stroki. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, mškati brusovec, poprovi melovec, pomarančevce, prvenčevce, višn evce. Neuspeh izključen. Ta domača pičca se lahko pičca poleti hladna, porimi tudi vroča namesto ruma ali žganja. Sestavine z natančnim navodilom stanejo K 8 50 franko po povzetju. Za ekonomije, tvornice, večja gospodarstva, delavnice itd., neprecenljive vrednosti, ker to delavca sveži in ne oplani in njegova delazmožnost nič ne trpi. 433

Jan. Grolich, Engel-Drogerie Brno 636, Moravsko.

Išče se za vinogradniško posest v bližini Maribora do stojno, čedno

viničarsko družino

ako mogoče s 4 do 5 delavskimi močmi; dobre plačilne razmere, 2 orala deputatne njive, nadalje krme za 3 krave, mleko je vinarije in ga vsled bližine mesta Maribor lahko proda. Vprašanja na g. Leopolda Schofer, Gradec, Nibelungengasse Nr. 19. 443

Grosse Fohlenmärkte und Rindermärkte in Pettau

21. November, 25. November 1916.

Bei den letzten Fohlenmärkten wurden von 93 aufgetriebenen Fohlen 62 Stück verkauft und dabei für halbjährige Fohlen Preise von K 800 bis K 1800 erzielt.

Nachdem infolge Verlautbarung in den verschiedensten Zeitungen und in den Pfarrorten der Nachbarbezirke auch diese Märkte von Käufern aus Obersteier, Niederösterreich, Kärnten und Krain besucht werden dürfen, werden die Pferdezüchter eingeladen, ihre Fohlen auf diese Märkte zu bringen.

Es werden schöne Preise erzielt Das Kaufen von Haus zu Haus ist verboten. (Hausierverbot).

Bezirksausschuß Pettau

408 am 4. Oktober 1916. Der Obmann: JOS. ORNIG e. h.

Specharen und Schweinezüchter!

Die Specharenmärkte in Pettau begannen mit Oktober.

Alle Specharen und Schweinezüchter können ihre Schweine zu Markte bringen. Das Fleisch wird an Ort und Stelle verkauft, ebenso der Speck, welcher natürlich nur gegen die gesetzlichen Fettkarten abgegeben werden kann. Jeder Vorkauf ist strengstens untersagt.

Die Specharenmärkte finden wie üblich jeden Freitag statt.

Stadtamt Pettau, 28. September 1916.

Der Bürgermeister JOS. ORNIG e. h.

Slab posluh,

šumenje v nšesih, neprirojeno gluhost, mokroto v ušesih odpravi hitro in sigurno

fluid za posluh Oton

post. zavar. Vsak dan zahvalna pisma. Cena originalne steklenice K 4— s poštnino. Inst. Sanas, Dunaj VII., Lerchenfelderstrasse 125 349

Armadne ure na napestnik

natenčno regul. in repasirane, nikel ali jeklo K 12, 16, 20. Z radij-svetilnikom K 16, 20, 24. V srebru K 18, 24, 28. Z radij svetilnikom K 30, 36. Srebrna ura na napestnik K 30, 36, 40. 3 leta garancije. Razpošilja po povzetju, izmenjava dovoljena ali denar nazaj. Prva fabrika ur Hanns Konrad, c. in k. dvorni liferant, Brtix št. 1503 (Češko). Glavni cenik zastoj in poštnine prosto.

Veliki sejmi z žrebeti in živinski sejmi v Ptujju

21. novembra in 25. novembra 1916.

Pri zadnjih sejmih za žrebete se je od 93 prignanih žrebet prodalo 62; doseglo se je za polletna žrebete cene od 800 do 1800 K.

Ker bodejo vsled razglasa v raznih listih in župnijah sosednih okrajev tudi ti sejmi od kupcev iz Zgornje Štajerske, Nižje Avstrijske, Koroške in Kranjske gotovo dobro obiskani, vabijo se konjerejci, da naj na te sejme svoja žrebete pripeljejo.

Dosegajo se lepe cene.

Nakupovanje od hleva do hleva je prepovedano (krošnjarska postava).

Okrajni odbor ptujski

dne 4. oktobra 1916.

Načelnik: JOS. ORNIG l. r.

Špeharji in svinjerejci!

Špeharski sejmi v Ptujju pričeli so z oktobrom.

Vsi špeharji in svinjerejci zamo-rejo svoje prašiče na sejem pripeljati. Meso se bode na lici mesta prodalo, istotako špeh, ki se pa oddaja seveda le proti postavnim kartam.

Vsaka predprodaja je najstrožje prepovedana.

Špeharski sejmi se vršijo kakor običajno vsaki petek.

Mestni urad Ptuj

dne 28. septembra 1916.

Župan:

JOS. ORNIG l. r.